

I.

(Zakonodavni akti)

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2016/2102 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 26. listopada 2016.****o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114. stavak. 1,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Trend prema digitalnom društvu korisnicima omogućava nove načine pristupanja informacijama i uslugama. Pružatelji informacija i usluga, poput tijela javnog sektora, sve se više pouzdaju u internet kako bi proizveli, prikupili i pružili širok spektar informacija i usluga na internetu koje su ključne za javnost.
- (2) U kontekstu ove Direktive pristupačnost bi se trebala shvaćati kao načela i tehnike koje treba poštovati pri dizajnu, izradi, održavanju i ažuriranju internetskih stranica i mobilnih aplikacija kako bi ih se učinilo pristupačnijima korisnicima, a osobito osobama s invaliditetom.
- (3) Brzorastuće tržište za stvaranje pristupačnijih digitalnih proizvoda i usluga sastoji se od niza gospodarskih subjekata poput onih koji razvijaju internetske stranice ili softverske alate za stvaranje i ispitivanje internetskih stranica ili mobilnih aplikacija te upravljanja njima, onih koji razvijaju korisničke agente poput internetskih pretraživača i povezanih pomoćnih tehnologija onih koji provode usluge certificiranja te onih koji pružaju osposobljavanje.
- (4) Kao što je naglašeno u Komunikaciji Komisije od 19. svibnja 2010. pod naslovom „Digitalna agenda za Europu”, tijela javne vlasti trebala bi ispunjavati svoju ulogu u promicanju tržišta za internetski sadržaj. Vlade mogu poticati tržišta sadržaja omogućivanjem dostupnosti informacija javnog sektora pod transparentnim, učinkovitim i nediskriminirajućim uvjetima. To je važan izvor za mogući rast inovativnih internetskih usluga.

⁽¹⁾ SL C 271, 19.9.2013., str. 116.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 26. veljače 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 18. srpnja 2016. (još nije objavljeno u Službenom listu). Stajalište Europskog parlamenta od 25. listopada 2016. (još nije objavljeno u Službenom listu).

- (5) Nekoliko država članica donijelo je mjere koje se temelje na međunarodno upotrebljivanim smjernicama za dizajn pristupačnih internetskih stranica, ali se te mjere često odnose na različite verzije ili razinu usklađenosti s tim smjernicama, ili su na nacionalnoj razini uvele tehničke razlike u pogledu pristupačnih internetskih stranica.
- (6) Dobavljači pristupačnih internetskih stranica, mobilnih aplikacija i povezanog softvera i tehnologija obuhvaćaju velik broj malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi). Takvi dobavljači, a posebno MSP-ovi, ne potiču se na započinjanje poslovnih pothvata izvan svojih nacionalnih tržišta. Zbog razlika u zahtjevima i propisima između država članica u vezi s pristupačnošću, konkurentnost i rast dobavljača ograničeni su dodatnim troškovima koje bi imali pri razvoju i marketingu prekograničnih proizvoda i usluga u vezi s pristupačnošću interneta.
- (7) Zbog ograničenog tržišnog natjecanja kupci internetskih stranica, mobilnih aplikacija i povezanih proizvoda i usluga suočeni su s visokim cijenama u pogledu pružanja usluga ili ovisnošću o samo jednom dobavljaču. Dobavljači često više vole varijante vlasničkih „standarda” čime se ograničava naknadni opseg interoperabilnosti korisničkih agenata te sveobuhvatni pristup sadržajima internetskih stranica i mobilnih aplikacija diljem Unije. Neujednačenostu nacionalnih propisa smanjuje se korist koja bi mogla proizaći iz razmjene iskustava s nacionalnim i međunarodnim stručnjacima kao odgovor na društveni i tehnološki razvoj.
- (8) Industrija dizajna i razvoja internetskih stranica i mobilnih aplikacija trebala bi se u usklađenom okviru suočavati s manje prepreka u radu na unutarnjem tržištu, a pritom bi se trebali smanjiti troškovi za tijela javnog sektora i druge koji nabavljaju proizvode i usluge u vezi s pristupačnošću internetskih stranica i mobilnih aplikacija.
- (9) Cilj je ove Direktive osigurati da internetske stranice i mobilne aplikacije tijela javnog sektora postanu pristupačnije na temelju zajedničkih zahtjeva pristupačnosti. Kako bi se okončala fragmentacija unutarnjeg tržišta, potrebno je približavanje nacionalnih mjera na razini Unije, na temelju dogovorenih zahtjeva pristupačnosti za internetske stranice i mobilne aplikacije tijela javnog sektora. Time bi se umanjila nesigurnost za razvojne programere i potaknula interoperabilnost. Uporabom tehnološki neutralnih zahtjeva pristupačnosti neće se otežati inovacije, već će ih se možda i potaknuti.
- (10) Približavanjem nacionalnih mjera trebalo bi omogućiti tijelima javnog sektora i poduzećima Unije stjecanje gospodarske i socijalne koristi od proširenja pružanja internetskih ili mobilnih usluga većem broju građana i klijenata. Time bi se trebao povećati potencijal unutarnjeg tržišta za proizvode i usluge u vezi s pristupačnošću internetskih stranica i mobilnih aplikacija. Zbog rasta tržišta koji iz toga proizlazi poduzeća bi mogla doprinijeti gospodarskom rastu i stvaranju radnih mjesta u Uniji. Osnaživanje unutarnjeg tržišta trebalo bi povećati atraktivnost ulaganja u Uniju. Tijela javnog sektora imala bi koristi od jeftinije opskrbe proizvodima i pružanja usluga vezanih za internetsku pristupačnost.
- (11) Građani bi imali koristi od šireg pristupa uslugama javnog sektora putem internetskih stranica i mobilnih aplikacija te bi primali usluge i informacije koje će im pomoći u svakodnevnom životu i uživanju njihovih prava diljem Unije, posebno prava na slobodno kretanje i boravak na području Unije, na slobodu poslovnog nastana i na slobodu pružanja usluga.
- (12) Ratifikacijom i sklapanjem Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, usvojene 13. prosinca 2006. („Konvencija UN-a”) većina država članica i Unija obvezale su se poduzimati odgovarajuće mjere radi osiguravanja osobama s invaliditetom, jednako kao i drugima, pristupa, među ostalim, informacijskim i komunikacijskim tehnologijama i sustavima, razvijanja, promicanja i praćenja provedbe minimalnih standarda i smjernica za pristupačnost prostora i usluga otvorenih ili namijenjenih javnosti, promicanja pristupa osoba s invaliditetom novim informacijskim i komunikacijskim tehnologijama i sustavima, uključujući internet, te su se obvezale suzdržati od svakog postupanja ili prakse koja nije u skladu s tom konvencijom te osigurati da javne vlasti i institucije djeluju u skladu s njom. U Konvenciji UN-a ujedno je predviđeno da bi se dizajnom proizvoda, okruženja, programa i usluga trebalo omogućiti da se njima koriste svi ljudi, u najvećoj mogućoj mjeri, a da nisu potrebne prilagodbe ni specijalizirani dizajn. Takvim „univerzalnim dizajnom” ne bi se smjelo isključivati pomagala određenih skupina osoba s invaliditetom ako je to potrebno. Prema Konvenciji UN-a osobe s invaliditetom obuhvaćaju one osobe koje imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, koja u međudjelovanju s različitim drugim preprekama mogu sprečavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.

- (13) Komunikacija Komisije od 15. studenoga 2010. pod naslovom „Europska strategija za osobe s invaliditetom (2010.–2020.): obnovljena posvećenost Europi bez granica” oslanja se na Konvenciju UN-a te joj je cilj uklanjanje prepreka koje osobe s invaliditetom sprečavaju u sudjelovanju u društvu na ravnopravnoj osnovi. Njome se utvrđuju djelovanja koja se trebaju poduzeti u nekoliko prioritarnih područja, uključujući pristup informacijskim i komunikacijskim tehnologijama i sustavima, te je cilj da se „osigura pristup robi, uslugama (uključujući javne usluge) i pomagalima osobama s invaliditetom”.
- (14) Uredbe (EU) br. 1303/2013 ⁽¹⁾ i (EU) br. 1304/2013 ⁽²⁾ Europskog parlamenta i Vijeća sadrže odredbe koje se odnose na pristup informacijskim i komunikacijskim tehnologijama (IKT). No, njima se ne rješavaju posebnosti pristupačnosti internetskih stranica ni mobilnih aplikacija.
- (15) Okvirnim programom za istraživanje i inovacije Obzor 2020. uspostavljenim Uredbom (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ podupiru se istraživanje i razvoj tehnoloških rješenja za probleme pristupačnosti.
- (16) U svojoj Komunikaciji od 15. prosinca 2010. pod naslovom „Europski akcijski plan za e-upravu 2011.–2015.: korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija za promicanje pametne, održive i inovativne vlade” Komisija je pozvala da se razviju usluge e-uprave kojima se osigurava uključenost i pristupačnost. To uključuje mjere za smanjenje razlika u upotrebi IKT-a i promicanje upotrebe tih tehnologija kako bi se prevladala isključenost te tako osiguralo da svi korisnici mogu maksimalno iskoristiti ponuđene mogućnosti. U svojoj Komunikaciji od 19. travnja 2016. pod naslovom „Akcijski plan EU-a za e-upravu 2016.–2020.: ubrzanje digitalne transformacije uprave”. ponovno se ističe važnost uključenosti i pristupačnosti.
- (17) U Digitalnoj agendi za Europu Komisija je najavila da bi internetske stranice javnog sektora trebale postati u potpunosti pristupačne do 2015., kako je navedeno u Ministarskoj deklaraciji iz Rige od 11. lipnja 2006.
- (18) U Digitalnoj agendi za Europu Komisija je naglasila da su potrebna usklađena djelovanja radi osiguravanja da su novi elektronički sadržaji u potpunosti dostupni osobama s invaliditetom, kako bi se Europljanima pružila bolja kvaliteta života putem, primjerice, lakšeg pristupa javnim uslugama i kulturnim sadržajima. Ujedno je potaknula posredovanje u vezi s Memorandumom o razumijevanju o digitalnom pristupu za osobe s invaliditetom.
- (19) Sadržaj internetskih stranica i mobilnih aplikacija obuhvaća informacije u obliku teksta i u drugim oblicima, dokumente i obrasce za preuzimanje te dvosmjernu interakciju poput obrade digitalnih obrazaca i dovršenja ovjere, identifikacije i postupaka plaćanja.
- (20) Zahtjevi pristupačnosti utvrđeni ovom Direktivom ne bi se trebali primjenjivati na sadržaje koji se mogu naći isključivo na mobilnim uređajima ni na korisničke agente za mobilne uređaje koji su razvijeni za zatvorene skupine korisnika ili za posebnu upotrebu u određenim okruženjima te koji nisu dostupni široj javnosti niti se ona njima koristi.
- (21) Ovom se Direktivom ne dovodi u pitanje Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, a posebno njezin članak 42. ni Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, a posebno njezin članak 60. kojima se zahtjeva da se za sve nabave koje namjeravaju koristiti fizičke osobe, bez obzira jesu li namijenjene široj javnosti ili osoblju javnog naručitelja, pri izradi tehničkih specifikacija, osim u valjano opravdanim slučajevima, uzimaju u obzir kriteriji dostupnosti osobama s invaliditetom ili se specifikacije osmišljavaju na načelu dostupnosti za sve korisnike.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1304/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom socijalnom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1081/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 470.).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o osnivanju Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014. – 2020.) i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1982/2006/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 104.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65).

⁽⁵⁾ Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

- (22) S obzirom na nedostatak automatiziranih ili učinkovitih i lako provedivih načina da bi se određene vrste objavljenih sadržaja učinile pristupačnima te kako bi se područje primjene ove Direktive ograničilo na sadržaje internetskih stranica i mobilne aplikacije koje su stvarno pod kontrolom tijela javnog sektora, ovom se Direktivom predviđa privremeno ili trajno isključivanje iz njezinog područja primjene nekih vrsta sadržaja internetskih stranica ili mobilnih aplikacija. Ta bi isključenja trebala ponovno razmotriti u kontekstu preispitivanja ove Direktive, s obzirom na budući tehnološki napredak.
- (23) Pravo osoba s invaliditetom i starijih osoba na sudjelovanje i integraciju u društveni i kulturni život Unije neraskidivo je povezano s pružanjem pristupačnih audiovizualnih medijskih usluga. Međutim, to se pravo može bolje razviti u kontekstu posebnog zakonodavstva Unije za pojedini sektor ili zakonodavstva Unije usmjerenog na pristupačnost koje se također primjenjuje na privatne radiotelevizijske kuće kako bi se zajamčili uvjeti poštenog tržišnog natjecanja ne dovodeći u pitanje ulogu od javnog interesa koju imaju audiovizualne medijske usluge. Ova se Direktiva stoga ne bi trebala primjenjivati na internetske stranice i mobilne aplikacije radiotelevizijskih kuća koje pružaju javnu uslugu.
- (24) U ovoj se Direktivi ničim ne namjerava ograničiti sloboda izražavanja ni sloboda i pluralizam medija kako su zajamčeni u Uniji i u državama člancima, a posebno na temelju članka 11. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”).
- (25) Neke nevladine organizacije (NVO-ovi), koje su dobrovoljna tijela koja sama sobom upravljaju osnovana za ostvarivanje ciljeva koje su u svojoj biti neprofitne, pružaju usluge koje nisu ključne za javnost, poput usluga koje nije izravno naložila država, regionalne ili lokalne vlasti, ili usluga kojima se zadovoljavaju potrebe osoba s invaliditetom, a koje bi mogle biti obuhvaćene područjem primjene ove Direktive. Kako bi se izbjeglo nametanje nerazmjernog opterećenja takvim NVO-ovima, ova se Direktiva na njih ne bi trebala primjenjivati.
- (26) Uredski formati datoteka trebali bi se shvaćati kao dokumenti koji nisu primarno namijenjeni za upotrebu na internetu i koji su uključeni u internetske stranice, poput Adobe prijenosnog formata dokumenta (PDF), dokumenata u programu Microsoft Office ili njima jednakovrijednih programa (iz otvorenih izvora).
- (27) Vremenski mediji koji se prenose uživo i koji ostaju na internetu ili se ponovno objavljuju nakon prijenosa uživo trebali bi se smatrati prethodno snimljenim vremenskim medijima bez neopravdane odgode nakon datuma početnog prijenosa ili ponovne objave vremenskog medija, koji ne prelaze vrijeme koje je strogo potrebno da se vremenski medij učini pristupačnim, pri čemu se prioritet daje ključnim informacijama u vezi sa zdravljem, dobrobiti i sigurnosti javnosti. Potrebno razdoblje u načelu ne bi smjelo biti dulje od 14 dana. U opravdanim slučajevima, primjerice kada je nemoguće nabaviti relevantne usluge na vrijeme, to bi se razdoblje iznimno moglo produljiti na najkraće moguće vrijeme koje je potrebno da bi se sadržaj učinio pristupačnim.
- (28) Iako se tijela javnog sektora potiču da sve sadržaje učine pristupačnim, ovom se Direktivom sadržaje koje tijela javnog sektora stavljaju na svoje internetske stranice ili u svoje mobilne aplikacije ne namjerava ograničiti samo na pristupačne sadržaje. Kada se dodaje nepristupačan sadržaj, tijela javnog sektora trebala bi u mjeri u kojoj je to razumno moguće dodati pristupačne alternative na svoje internetske stranice i u svoje mobilne aplikacije.
- (29) Kada su karte namijenjene za navigaciju, za razliku od geografskog opisa, mogu biti potrebne pristupačne informacije za pomoć osobama koje se ne mogu koristiti vizualnim informacijama niti se pravilno koristiti složenim funkcijama navigacije, primjerice za lociranje objekata ili područja u kojima se pružaju usluge. Trebalo bi stoga pružiti pristupačnu alternativu tako da su poštanska adresa i informacije o obližnjim stanicama javnog prijevoza ili imenima mjesta ili područja, koje su često već dostupne tijelu javnog sektora, u obliku koji je jednostavan i čitljiv za većinu korisnika.
- (30) Ugrađeni sadržaj, poput ugrađenih slika ili videozapisa, trebao bi biti obuhvaćen ovom Direktivom. Međutim, katkad se stvaraju internetske stranice i mobilne aplikacije u koje se dodatni sadržaj može dodavati kasnije, primjerice program za e-poštu, blog, članak koji korisnicima omogućuje dodavanje komentara ili aplikacije koje podržavaju sadržaj koji doprinose korisnici. Drugi bi primjer bila stranica, poput portala ili internetskih stranica s vijestima, koja se sastoji od sadržaja koji je prikupljen iz višestrukih izvora, ili internetske stranice koje automatski umeću sadržaj iz drugih izvora tijekom vremena, kao kad se dinamično umeću oglasi. Takav sadržaj trećih strana trebao bi biti isključen iz područja primjene ove Direktive, pod uvjetom da ga ne financira ni ne razvija tijelo javnog sektora te da on nije pod njegovom kontrolom. Takav se sadržaj u načelu ne bi smio

upotrebljavati ako se njime ometa ili smanjuje funkcionalnost ponuđene javne usluge na dotičnim internetskim stranicama ili mobilnim aplikacijama. Ako je svrha sadržaja internetskih stranica ili mobilnih aplikacija tijela javnog sektora održavanje savjetovanja ili organiziranje rasprava u obliku foruma, taj se sadržaj ne može smatrati sadržajem treće strane te bi stoga trebao biti pristupačan, osim u slučaju sadržaja koji doprinose korisnici i koji nije pod kontrolom dotičnog tijela javnog sektora.

- (31) Neki zahtjevi za pristupačnost za internetske stranice ili mobilne aplikacije trebali bi se još uvijek poštovati u vezi s metapodacima povezanim s reprodukcijom predmeta iz zbirke baštine.
- (32) Ovom se Direktivom od država članica ne bi smjelo zahtijevati omogućavanje pristupa sadržaju arhiviranih internetskih stranica ili mobilnih aplikacija ako se on više ne ažurira niti ne uređuje i ako nije potreban za obavljanje administrativnih procesa. Za potrebe ove Direktive, isključivo tehničko održavanje ne bi se smjelo smatrati ažuriranjem ili uređivanjem internetskih stranica ili mobilne aplikacije.
- (33) Ključne internetske administrativne funkcije škola, vrtića i jaslica trebale bi postati pristupačne. Kada se taj ključan sadržaj pruži na pristupačan način putem drugih internetskih stranica, pristup takvom sadržaju ne bi se trebao omogućavati na internetskim stranicama dotične ustanove.
- (34) Države članice trebale bi moći proširiti primjenu ove Direktive na druge vrste internetskih stranica i mobilnih aplikacija, osobito na intranete ili ekstranete i mobilne aplikacije koji nisu obuhvaćeni ovom Direktivom, koje su osmišljene za ograničen broj osoba na radnom mjestu ili u obrazovanju koje se njima koriste, te zadržati ili uvesti mjere u skladu s pravom Unije koje nadilaze minimalne zahtjeve pristupačnosti za internetske stranice i mobilne aplikacije. Države članice ujedno bi trebalo potaknuti da prošire primjenu ove Direktive na privatne subjekte koji nude pogodnosti i usluge koje su otvorenog karaktera ili se pružaju javnosti, među ostalim u područjima zdravstvene skrbi, skrbi za djecu, društvene uključenosti i socijalne sigurnosti, kao i u sektoru prometa te sektorima električne energije, plina, grijanja, vode, elektroničkih komunikacija i poštanskih usluga, s osobitom pozornošću usmjerenom na usluge iz članaka od 8. do 13. Direktive 2014/25/EU.
- (35) Iako se ova Direktiva ne primjenjuje na internetske stranice i mobilne aplikacije institucija Unije, te se institucije potiču da se usklade sa zahtjevima pristupačnosti iz ove Direktive.
- (36) Zahtjevi pristupačnosti utvrđeni u ovoj Direktivi sastavljeni su tako da budu tehnološki neutralni. Njima se opisuje što se mora postići kako bi korisnik mogao percipirati, upotrebljavati, tumačiti i razumjeti internetske stranice, mobilnu aplikaciju i povezane sadržaje. Njima nije određeno koju bi tehnologiju trebalo odabrati za određene internetske stranice, internetske informacije ili mobilnu aplikaciju. Zbog toga ne ugrožavaju inovacije.
- (37) Četiri su načela pristupačnosti: mogućnost percepcije, što znači da informacije i sastavni dijelovi korisničkog sučelja moraju biti predstavljeni korisnicima tako da ih mogu percipirati; operabilnost, što znači da se sastavnim dijelovima korisničkog sučelja i navigacije mora moći upravljati; razumljivost, što znači da informacije i način rada korisničkog sučelja moraju biti razumljivi; i stabilnost, što znači da sadržaji moraju biti dovoljno stabilni da ih može pouzdano tumačiti širok raspon korisničkih agenata, uključujući pomoćne tehnologije. Ta su načela pristupačnosti pretočena u kriterije uspješnosti koji se mogu ispitivati, poput onih koji su u temelju europske norme EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) „Zahtjevi pristupačnosti koji su pogodni za javnu nabavu proizvoda i usluga informacijske i komunikacijske tehnologije u Europi” (2015-04) (europska norma EN 301 549 V1.1.2 (2015-04)), putem usklađenih normi i zajedničke metodologije za ispitivanje sukladnosti sadržaja na internetskim stranicama i mobilnim aplikacijama s ovim načelima. Ta europska norma donesena je na temelju mandata M/376 koji je Komisija dala europskim organizacijama za normizaciju. Do objave u *Službenom listu Europske unije* upućivanja na usklađene norme ili njihove dijelove, relevantne odredbe europske norme 301 549 V1.1.2 (2015-04) trebalo bi smatrati minimalnim načinom provođenja tih načela u praksi.
- (38) Ako zahtjevi pristupačnosti utvrđeni u ovoj Direktivi nisu primjenjivi, tada će se u skladu s Direktivom Vijeća 2000/78/EZ ⁽¹⁾, Konvencijom UN-a i drugim relevantnim zakonodavstvom, još uvijek primjenjivati zahtjevi „razumne prilagodbe” te bi ih trebalo ispuniti prema potrebi, osobito na radnom mjestu i u obrazovanju.

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (SL L 303, 2.12.2000., str. 16.).

- (39) Tijela javnog sektora trebala bi primjenjivati zahtjeve pristupačnosti utvrđene u ovoj Direktivi u mjeri u kojoj im oni ne nameću nerazmjerno opterećenje. To znači da u opravdanim slučajevima možda nije razumno moguće da tijelo javnog sektora u potpunosti učini određeni sadržaj pristupačnim. Međutim, to tijelo javnog sektora ipak bi trebalo taj sadržaj učiniti pristupačnim u najvećoj mogućoj mjeri te učiniti druge sadržaje u potpunosti pristupačnima. Iznimke od ispunjavanja zahtjeva pristupačnosti zbog nerazmjernog opterećenja koje nameću, ne bi smjele prelaziti ono što je strogo potrebno za ograničenje tog opterećenja u odnosu na točno određeni sadržaj u svakom pojedinom slučaju. Mjere kojima bi se nametnulo nerazmjerno opterećenje trebalo bi se shvaćati kao mjere kojima bi se stvorilo pretjerano organizacijsko ili financijsko opterećenje za tijelo javnog sektora ili bi se ugrozila sposobnost takvog tijela da ispunjava svoju svrhu ili objavljuje informacije koje su potrebne ili relevantne za njegove zadaće i usluge, uz uzimanje u obzir vjerojatne koristi ili štete koje će zbog toga imati građani, osobito osobe s invaliditetom. Pri bilo kojoj ocjeni u kojoj se mjeri zahtjevi pristupačnosti ne mogu ispuniti jer bi se njima nametnulo nerazmjerno opterećenje trebali bi se uzimati u obzir samo legitimni razlozi. Nedostatak prioriteta, vremena ili znanja ne bi smjeli biti legitimni razlozi. Slično tome, ne bi smjelo biti legitimnih razloga da se ne nabavljaju ni ne razvijaju softverski sustavi za upravljanje sadržajima na internetskim stranicama i mobilnim aplikacijama na pristupačan način jer su dostupne dostatne i savjetodavne tehnike kako bi ti sustavi ispunjavali zahtjeve pristupačnosti utvrđene u ovoj Direktivi.
- (40) Interoperabilnost vezana za pristupačnost trebala bi maksimalno povećati usklađenost sadržaja sa sadašnjim i budućim korisničkim agentima te s pomoćnim tehnologijama. Konkretnije, sadržajem internetskih stranica i mobilnih aplikacija trebalo bi korisničkim agentima osigurati zajedničko unutarnje kodiranje prirodnog jezika, struktura, odnosa i nizova te podataka o svim uložnim dijelovima korisničkog sučelja. Interoperabilnost tako koristi korisnicima, omogućujući im da posvuda upotrebljavaju svoje korisničke agente za pristup internetskim stranicama i mobilnim aplikacijama; oni ujedno mogu imati koristi od većeg izbora i manjih cijena diljem Unije. Interoperabilnost bi ujedno mogla koristiti dobavljačima i kupcima proizvoda i usluga u vezi s lakšim pristupom internetskim stranicama i mobilnim aplikacijama.
- (41) Ovom se Direktivom utvrđuju zahtjevi pristupačnosti za internetske stranice i mobilne aplikacije tijela javnog sektora. Kako bi se omogućila sukladnost takvih internetskih stranica i mobilnih aplikacija s tim zahtjevima, potrebno je predvidjeti pretpostavku sukladnosti za dotične internetske stranice i mobilne aplikacije koje zadovoljavaju usklađene norme ili njihove dijelove, donesene i objavljene u *Službenom listu Europske unije* u skladu s Uredbom (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, za potrebe izražavanja detaljnih specifikacija u pogledu tih zahtjeva. Na temelju te uredbe države članice i Europski parlament trebali bi moći izraziti prigovor u pogledu bilo koje usklađene norme koji, prema njihovom mišljenju, ne ispunjava u potpunosti zahtjeve pristupačnosti utvrđene ovom Direktivom.
- (42) Europske organizacije za normizaciju donijele su europsku normu EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) u kojoj se navode zahtjevi funkcionalne pristupačnosti za proizvode i usluge IKT-a, uključujući internetske sadržaje, kojima bi se moglo koristiti pri javnoj nabavi ili za potporu drugim politikama i zakonodavstvu. Pretpostavka sukladnosti sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenim ovom Direktivom trebala bi se temeljiti na odredbama 9., 10. i 11. europske norme EN 301 549 V1.1.2 (2015-04). Tehničkim specifikacijama donesenima na temelju ove Direktive trebalo bi dodatno razraditi europsku normu EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) u odnosu na mobilne aplikacije.
- (43) Tehničkim specifikacijama i normama koji se razvijaju u vezi sa zahtjevima pristupačnosti navedenima u ovoj Direktivi trebalo bi, nadalje, uzeti u obzir konceptualne i tehničke posebnosti mobilnih uređaja.
- (44) Tijela javnog sektora trebala bi davati izjavu o pristupačnosti u pogledu usklađenosti svojih internetskih stranica i mobilnih aplikacija sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenim u ovoj Direktivi. Ta bi izjava o pristupačnosti trebala uključivati, prema potrebi, pružene pristupačne alternative.
- (45) Mobilne aplikacije dostupne su iz različitih izvora, uključujući privatne trgovine aplikacijama. Informacije o pristupačnosti mobilnih aplikacija tijela javnog sektora koje se preuzimaju iz izvora trećih strana trebale bi se dostaviti zajedno s opisom mobilne aplikacije koji se korisnicima predstavlja prije nego što preuzmu mobilnu aplikaciju.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 316, 14.11.2012., str. 12.).

Ovime se od pružatelja glavnih platformi ne zahtijeva da promijene mehanizam distribucije aplikacija, nego se tijelima javnog sektora postavlja zahtjev da izjava o pristupačnosti postane dostupna upotrebom postojećih ili budućih tehnologija.

- (46) Trebalo bi uspostaviti mehanizam povratne informacije kako bi se svakoj osobi omogućilo da obavijesti dotično tijelo javnog sektora o bilo kojoj neusklađenosti internetskih stranica ili mobilne aplikacije sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenim u ovoj Direktivi te da zatraži da se informacija isključi. Takvi bi se zahtjevi za informacijama mogli odnositi na sadržaj koji je isključen iz područja primjene ove Direktive ili na drugi način izuzet od usklađenosti sa zahtjevima pristupačnosti navedenih u ovoj Direktivi poput uredskih formata datoteka, prethodno snimljenih vremenskih medija ili sadržaja arhiviranih internetskih stranica. Upotrebom mehanizma povratne informacije, povezanog s postupkom izvršavanja zakonodavstva, trebalo bi biti moguće da korisnici internetskih stranica ili mobilnih aplikacija tijela javnog sektora zatraže informacije, među ostalim usluge i isprave. Kao odgovor na legitiman i razuman zahtjev, dotično tijelo javnog sektora trebalo bi pružiti informacije na odgovarajući i primjeren način u razumnom roku.
- (47) Države članice trebale bi poduzeti potrebne mjere za podizanje svijesti i promicanje programa osposobljavanja u vezi s pristupačnošću internetskih stranica i mobilnih aplikacija za relevantne dionike, a osobito za osoblje koje je odgovorno za pristupačnost internetskih stranica ili mobilnih aplikacija. Trebalo bi se savjetovati s relevantnim dionicima ili bi oni trebali sudjelovati u pripremi sadržaja osposobljavanja o pristupačnosti i programa podizanja svijesti.
- (48) Važno je da države članice u uskoj suradnji s Komisijom promiču upotrebu autorskih alata kojima se omogućuje bolja provedba zahtjeva pristupačnosti navedenih u ovoj Direktivi. To bi promicanje moglo imati pasivan oblik, poput objave popisa kompatibilnih autorskih alata, ali bez zahtjeva da se oni upotrebljavaju, ili bi moglo imati aktivan oblik, poput zahtjeva za upotrebu kompatibilnih autorskih alata ili financiranja njihova razvoja.
- (49) Kako bi se osigurala pravilna provedba ove Direktive, a osobito provedba pravila o sukladnosti sa zahtjevima pristupačnosti, izuzetno je važno da Komisija i države članice redovito provode savjetovanja s relevantnim dionicima. Relevantne dionike u smislu ove Direktive trebalo bi shvatiti tako da uključuju organizacije koje predstavljaju interese osoba s invaliditetom i starijih osoba, socijalnih partnera te industrije koja sudjeluje u stvaranju pristupačnog softvera za internetske stranice, mobilne aplikacije, te civilno društvo.
- (50) Sukladnost sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenim u ovoj Direktivi trebalo bi periodično pratiti. Usklađena metodologija praćenja obuhvaćala bi opis načina provjere stupnja usklađenosti sa zahtjevima pristupačnosti, prikupljanja reprezentativnih uzoraka i učestalosti praćenja, na ujednačenoj osnovi u svim državama članicama. Države članice trebale bi periodično izvješćivati o rezultatima praćenja i barem jednom o popisu poduzetih mjera u primjeni ove Direktive.
- (51) Metodologija praćenja koju treba uspostaviti Komisija trebala bi biti transparentna, prenosiva, usporediva i ponovljiva. Trebalo bi maksimalno povećati ponovljivost metodologije praćenja uzimajući u obzir da ljudski faktor poput ispitivanja koja provode korisnici može utjecati na tu mogućnost reproduciranja. Kako bi se poboljšala usporedivost podataka između država članica, u metodologiji praćenja trebalo bi opisati način na koji rezultati različitih ispitivanja trebaju ili mogu biti predstavljeni. Kako se sredstva ne bi preusmjeravala sa zadaće stvaranja pristupačnijih sadržaja, metodologija za praćenje trebala bi biti jednostavna za upotrebu.
- (52) Kako se ne bi ometale inovacije u pogledu načina mjerenja pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija te dok god se time ne narušava usporedivost podataka diljem Unije, države članice trebale bi moći upotrebljavati naprednije tehnologije praćenja na temelju metodologije praćenja koju je utvrdila Komisija.
- (53) Kako bi se izbjeglo sustavno pokretanje sudskih postupaka, trebalo bi omogućiti pravo na pokretanje odgovarajućeg i učinkovitog postupka za osiguranje usklađenosti s ovom Direktivom. Time se ne dovodi pitanje pravo na djelotvoran pravni lijek kako je navedeno u članku 47. Povelje. Trebalo bi se podrazumijevati da taj postupak uključuje pravo na podnošenje pritužbi bilo kojem postojećem nacionalnom tijelu koje je nadležno za donošenje odluka slijedom tih pritužbi.
- (54) Kako bi se osigurala pravilna primjena pretpostavke sukladnosti sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenim u ovoj Direktivi, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s izmjenom ove Direktive ažuriranjem upućivanjâ na europsku normu

EN 301 549 V1.1.2 (2015-04). Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽¹⁾. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće sve dokumente primaju istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koje se odnose na pripremu delegiranih akata.

- (55) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu relevantnih odredbi ove Direktive, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Postupak ispitivanja trebao bi se primjenjivati za utvrđivanje tehničkih specifikacija za zahtjeve pristupačnosti, određivanje metodologije kojom bi se države članice trebale koristiti za praćenje sukladnosti dotičnih internetskih stranica i mobilnih aplikacija s tim zahtjevima i za utvrđivanje načina izvješćivanja država članica o rezultatu praćenja upućenog Komisiji. Savjetodavni postupak trebao bi se primjenjivati za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuje model izjave o pristupačnosti, koji nema nikakav učinak na prirodu i opseg obveza koje proizlaze iz ove Direktive, već služi za olakšanje primjene pravila koja su njome utvrđena. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (56) S obzirom na to da cilj ove Direktive, odnosno osnivanje usklađenog tržišta za pristupačnost internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora, ne mogu dostatno ostvariti države članice jer on zahtijeva usklađivanje različitih postojećih pravila u pravnim sustavima različitih država članica, nego se on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Kako bi se poboljšalo funkcioniranje unutarnjeg tržišta, cilj je ove Direktive približavanje zakona i drugih propisa država članica u vezi sa zahtjevima pristupačnosti za internetske stranice i mobilne aplikacije tijela javnog sektora, čime se tim internetskim stranicama i mobilnim aplikacijama omogućuje da budu pristupačnije korisnicima, posebno osobama s invaliditetom.
2. Ovom se Direktivom utvrđuju pravila kojima se od država članica zahtijeva da osiguraju da internetske stranice, neovisno o tome koji se uređaj upotrebljava da bi im se pristupilo, i mobilne aplikacije tijela javnog sektora ispunjavaju zahtjeve pristupačnosti kako su utvrđeni u članku 4.
3. Ova se Direktiva ne primjenjuje na sljedeće internetske stranice i mobilne aplikacije:
 - (a) internetske stranice i mobilne aplikacije javnih radiotelevizijskih kuća i njihovih društava kćeri te drugih tijela ili njihovih društava kćeri pri ispunjavanju nadležnosti pružanja javnih radiotelevizijskih usluga;
 - (b) internetske stranice i mobilne aplikacije NVO-ova koji ne pružaju usluge koje su ključne za javnost, ni usluge kojima se konkretno zadovoljavaju potrebe osoba s invaliditetom ili su namijenjene takvim osobama.
4. Ova se Direktiva ne primjenjuje na sljedeći sadržaj internetskih stranica i mobilnih aplikacija:
 - (a) uredski formati datoteka objavljeni prije 23. rujna 2018., osim ako je takav sadržaj potreban za aktivne administrativne postupke vezano za zadaće koje obavlja dotično tijelo javnog sektora;
 - (b) prethodno snimljeni vremenski mediji objavljeni prije 23. rujna 2020.;

⁽¹⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (c) vremenski mediji koji se prenose uživo;
 - (d) internetske karte i internetske usluge kartiranja, tako dugo dok se ključne informacije pružaju na pristupačan digitalan način za karte namijenjene uporabi tijekom navigacije;
 - (e) sadržaji trećih strana koje dotično tijelo javnog sektora ne financira ni ne razvija, te koji nisu pod njegovom kontrolom;
 - (f) reprodukcije predmeta iz zbirke baštine koje se ne može učiniti u potpunosti pristupačnima radi:
 - i. neusklađenosti zahtjeva pristupačnosti s očuvanjem dotičnog predmeta ili autentičnošću reprodukcije (npr. kontrast); ili
 - ii. nedostupnosti automatiziranih i isplativih rješenja kojima bi se tekst rukopisa i drugih predmeta iz zbirke baštine lako izvadilo i pretvorilo u sadržaj koji je usklađen sa zahtjevima pristupačnosti;
 - (g) sadržaji s ektraneta i intraneta, odnosno internetske stranice dostupne samo zatvorenoj skupini osoba a ne široj javnosti, objavljeni prije 23. rujna 2019., tako dugo dok se ne provede znatna revizija takvih internetskih stranica;
 - (h) sadržaji internetskih stranica i mobilnih aplikacija koji su kvalificirani kao arhiva, što znači da oni obuhvaćaju samo sadržaje koji nisu potrebni za aktivne administrativne postupke niti se ažuriraju ili uređuju nakon 23. rujna 2019.
5. Države članice mogu iz primjene ove Direktive isključiti internetske stranice i mobilne aplikacije škola, dječjih vrtića ili jaslica, osim za sadržaje koji se odnose na ključne internetske administrativne funkcije.

Članak 2.

Minimalno usklađivanje

Države članice mogu zadržati ili uvesti mjere koje su u skladu s pravom Unije, a koje nadilaze minimalne zahtjeve pristupačnosti za internetske stranice i mobilne aplikacije uspostavljene ovom Direktivom.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „tijelo javnog sektora” znači državna, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela kako je utvrđeno u članku 2. stavku 1. točki 4. Direktive 2014/24/EU, ili udruženja koja je osnovala jedna ili nekoliko takvih vlasti ili jedno ili nekoliko takvih javnopravnih tijela, ako su ta udruženja uspostavljena u posebnu svrhu zadovoljavanja potreba od općeg interesa, a nisu ni industrijske ni trgovačke naravi;
2. „mobilna aplikacija”, znači aplikacijski softver koji su dizajnirala i razvila tijela javnog sektora ili je dizajniran i razvijen u njihovo ime, kako bi ga šira javnost upotrebljavala na mobilnim uređajima, poput pametnih telefona i tableta. Ne uključuje softver kojim se ti uređaji kontroliraju (mobilni operativni sustavi) ni hardver.
3. „norma” znači norma kako je definirana u članku 2. točki 1. Uredbe (EU) br. 1025/2012;
4. „europska norma” znači europska norma kako je definirana u članku 2. točki 1. podtočki (b) Uredbe (EU) br. 1025/2012;
5. „usklađena norma” znači usklađena norma, kako je definirana u članku 2. točki 1. podtočki (c) Uredbe (EU) br. 1025/2012;
6. „vremenski mediji” znači medijski sadržaji sljedećih vrsta: samo audiozapisi, samo videozapisi, audio i videozapisi, audio i/ili videozapisi kombinirani s interakcijom;

7. „predmeti iz zbirke baštine” znači dobra u privatnom ili javnom vlasništvu koja imaju povijesni, umjetnički, arheološki, estetski, znanstveni ili tehnički interes i koja su dio zbirke koje se čuvaju u kulturnim institucijama poput knjižnica, arhiva i muzeja;
8. „izmjereni podaci” znači brojučani rezultati aktivnosti praćenja provedenih s ciljem provjere usklađenosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenima u članku 4. Oni obuhvaćaju i brojučane informacije o testiranim uzorcima internetskih stranica i mobilnih aplikacija (broj internetskih stranica i aplikacija s potencijalnim brojem njihovih posjetitelja ili korisnika, itd.) i brojučane informacije o razini pristupačnosti.

Članak 4.

Zahtjevi pristupačnosti za internetske stranice i mobilne aplikacije

Države članice osiguravaju da tijela javnog sektora poduzmu potrebne mjere kako bi njihove internetske stranice i mobilne aplikacije postale pristupačnije tako da ih se učini mogućima za percepciju, operabilnima, razumljivima i stabilnima.

Članak 5.

Nerazmjerno opterećenje

1. Države članice osiguravaju da tijela javnog sektora primjenjuju zahtjeve pristupačnosti utvrđene u članku 4. u mjeri u kojoj se tim zahtjevima, za potrebe tog članka, ne nameće nerazmjerno opterećenje tijelima javnog sektora.
2. Kako bi se ocijenilo u kojoj se mjeri postizanjem usklađenosti sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenim u članku 4. nameće nerazmjerno opterećenje, države članice osiguravaju da dotično tijelo javnog sektora uzima u obzir relevantne okolnosti, među ostalim sljedeće:
 - (a) veličinu, resurse i prirodu dotičnog tijela javnog sektora; i
 - (b) procijenjene troškove i koristi za dotično tijelo javnog sektora u odnosu na procijenjene koristi za osobe s invaliditetom, uzimajući u obzir učestalost i trajanje uporabe pojedinačne internetske stranice ili mobilne aplikacije.
3. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. ovog članka, dotična tijela javnog sektora provode početnu procjenu toga u kojoj mjeri se postizanjem usklađenosti sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenim u članku 4. nameće nerazmjerno opterećenje.
4. Ako tijelo javnog sektora primijeni odstupanje predviđeno u stavku 1. ovog članka za određene internetske stranice ili mobilnu aplikaciju nakon završetka procjene kako je navedeno u stavku 2. ovog članka, u izjavi o pristupačnosti iz članka 7. objašnjava dijelove zahtjeva pristupačnosti s kojima se nije moglo uskladiti i, ako je primjereno, predviđa pristupačne alternative.

Članak 6.

Pretpostavka sukladnosti sa zahtjevima pristupačnosti

1. Sadržaj internetskih stranica i mobilnih aplikacija koji zadovoljava usklađene norme ili njihov dio, a Komisija je upućivanja na te norme objavila u *Službenom listu Europske unije* u skladu s Uredbom (EU) br. 1025/2012, smatra se sukladnim sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenim u članku 4., obuhvaćenima tim normama ili njihovim dijelovima.
2. Kada nisu objavljena upućivanja na usklađene norme iz stavka 1. ovog članka, sadržaj mobilnih aplikacija koji zadovoljava tehničke specifikacije ili dijelove specifikacija smatra se sukladnim sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenima u članku 4., obuhvaćenima tim tehničkim specifikacijama ili njihovim dijelovima.

Komisija donosi provedbene akte za utvrđivanje tehničkih specifikacija iz prvog podstavka ovog stavka. Tim tehničkim specifikacijama ispunjavaju se zahtjevi pristupačnosti utvrđeni u članku 4. i njima se osigurava razina pristupačnosti barem jednaka onoj osiguranoj europskom normom EN 301 549 V1.1.2 (2015-04).

Provedbeni akti iz drugog podstavka ovog stavka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 11. stavka 3. Prvi od takvih provedbenih akata donosi se najkasnije 23. prosinca 2018. ako upućivanja na usklađene norme iz stavka 1. ovog članka nisu objavljena.

3. Ako upućivanja na usklađenu normu iz stavka 1. ovog članka nisu objavljena, sadržaj internetskih stranica koji ispunjava relevantne zahtjeve ili dijelove zahtjeva europske norme EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) smatra se sukladnim sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenima u članku 4., obuhvaćenima tim relevantnim zahtjevima ili njihovim dijelovima.

Ako upućivanja na usklađenu normu iz stavka 1. ovog članka nisu objavljena te u nedostatku tehničkih specifikacija iz stavka 2. ovog članka, sadržaj mobilnih aplikacija koji ispunjava relevantne zahtjeve ili dijelove zahtjeva europske norme EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) smatra se sukladnim sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenima u članku 4., obuhvaćenima tim relevantnim zahtjevima ili njihovim dijelovima.

4. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 10. s ciljem izmjene stavka 3. ovog članka ažuriranjem upućivanja na europsku normu EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) kako bi se uputilo na noviju verziju te norme, ili na europsku normu koja je zamjenjuje, ako ta verzija norme zadovoljava zahtjeve pristupačnosti utvrđene u članku 4. i osigurava razinu pristupačnosti barem jednaku onoj osiguranoj europskom normom EN 301 549 V1.1.2 (2015-04).

Članak 7.

Dodatne mjere

1. Države članice osiguravaju da tijela javnog sektora daju i redovno ažuriraju detaljnu, sveobuhvatnu i jasnu izjavu o pristupačnosti u pogledu usklađenosti svojih internetskih stranica i mobilnih aplikacija s ovom Direktivom.

Za internetske stranice izjava o pristupačnosti se daje u pristupačnom formatu, koristeći se predloškom izjave o pristupačnosti iz stavka 2., te se objavljuje na odgovarajućim internetskim stranicama.

Za mobilne aplikacije izjava o pristupačnosti daje se u pristupačnom formatu, koristeći se predloškom izjave o pristupačnosti iz stavka 2., te mora biti dostupna na internetskim stranicama tijela javnog sektora koji je razvio dotičnu mobilnu aplikaciju, ili uz ostale dostupne informacije prilikom preuzimanja aplikacije.

Ta izjava uključuje sljedeće:

- (a) objašnjenje o dijelovima sadržaja koji nisu pristupačni, i razloge za tu nepristupačnost te, ako je primjereno, pružene pristupačne alternative;
- (b) opis mehanizma za davanje povratnih informacija i poveznicu na njega kako bi se svim osobama omogućilo da dotično tijelo javnog sektora obavijeste o svim slučajevima u kojima njegove internetske stranice ili mobilna aplikacija ne ispunjava zahtjeve pristupačnosti utvrđene u članku 4. te da zatraže informacije isključene na temelju članka 1. stavka 4. i članka 5.; i
- (c) poveznicu na postupak izvršavanja zakonodavstva kako je utvrđen u članku 9., koji bi se moglo pokrenuti u slučaju nezadovoljavajućeg odgovora na obavijest ili zahtjev.

Države članice osiguravaju da tijela javnog sektora pruže odgovarajući odgovor na obavijest ili zahtjev u razumnom roku.

2. Komisija donosi provedbene akte kojima se određuje predložak izjave o pristupačnosti. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom savjetovanja iz članka 11. stavka 2. Do 23. prosinca 2018. Komisija donosi prvi takav provedbeni akt.

3. Države članice poduzimaju mjere kako bi se olakšala primjena zahtjeva pristupačnosti utvrđenih u članku 4. na druge vrste internetskih stranica ili mobilnih aplikacija osim onih iz članka 1. stavka 2., te posebno na internetske stranice ili mobilne aplikacije obuhvaćene postojećim nacionalnim zakonodavstvom koje se odnosi na pristupačnost.

4. Države članice promiču i olakšavaju programe osposobljavanja o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija za relevantne dionike i osoblje tijela javnog sektora, a osmišljeni su kako bi ih se osposobilo za stvaranje i ažuriranje pristupačnog sadržaja internetskih stranica i mobilnih aplikacija te za upravljanje njime.

5. Države članice poduzimaju potrebne mjere za podizanje svijesti o zahtjevima pristupačnosti utvrđenima u članku 4., njihovim koristima za korisnike i vlasnike internetskih stranica i mobilnih aplikacija te o mogućnostima davanja povratnih informacija u slučajevima neispunjavanja zahtjeva ove Direktive, kako je utvrđeno ovim člankom.

6. Za potrebe praćenja i izvješćivanja iz članka 8. Komisija olakšava suradnju na razini Unije među državama članicama, kao i između država članica i relevantnih dionika, s ciljem međusobne razmjene najboljih praksi te revizije metodologije praćenja iz članka 8. stavka 2., razvoja tržišta i tehnološkog razvoja te napretka u pristupačnosti za internetske stranice i mobilne aplikacije.

Članak 8.

Praćenje i izvješćivanje

1. Države članice periodično prate usklađenost internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenima u članku 4. na temelju metodologije praćenja iz stavka 2. ovog članka.

2. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuje metodologija praćenja sukladnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenima u članku 4. Ta metodologija mora biti transparentna, prenosiva, usporediva, ponovljiva i laka za uporabu. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 11. stavka 3. Do 23. prosinca 2018. Komisija donosi prvi takav provedbeni akt.

3. Metodologijom praćenja iz stavka 2. u obzir se mogu uzeti stručne analize te ona uključuje:

- (a) učestalost praćenja, kao i prikupljanja uzoraka s internetskih stranica i mobilnih aplikacija koji su predmet praćenja;
- (b) na razini internetskih stranica, prikupljanje uzoraka internetskih stranica i sadržaja na tim stranicama;
- (c) na razini mobilne aplikacije, sadržaj koji treba ispitati, uzimajući u obzir vrijeme prve objave aplikacije i kasnijih ažuriranja funkcionalnosti;
- (d) opis načina na koji usklađenost ili neusklađenost sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenima u članku 4. trebaju biti dovoljno dokazane, uz izravno upućivanje na, prema potrebi, relevantne opise u usklađenoj normi, ili, ako ona ne postoji, u tehničkim specifikacijama iz članka 6. stavka 2., ili u europskoj normi iz članka 6. stavka 3.;
- (e) ako se utvrde nedostaci, mehanizam za pružanje podataka i informacija o usklađenosti sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenima u članku 4. u formatu koji tijela javnog sektora mogu upotrebljavati za ispravljanje nedostataka; i
- (f) odgovarajuće aranžmane, što prema potrebi uključuje primjere i smjernice, za automatska i ručna ispitivanja te ispitivanja upotrebljivosti, u kombinaciji s utvrđenim načinima prikupljanja uzoraka, na način koji je usklađen s učestalošću praćenja i izvješćivanja.

4. Do 23. prosinca 2021. i svake tri godine nakon toga države članice Komisiji podnose izvješće o rezultatima praćenja, među ostalim o izmjerenim podacima. To izvješće sastavlja se na temelju aranžmana za izvješćivanje iz stavka 6. ovog članka. Izvješćem se obuhvaćaju i informacije o uporabi postupka izvršavanja zakonodavstva utvrđenog u članku 9.

5. U pogledu mjera donesenih na temelju članka 7., prvim se izvješćem obuhvaća i sljedeće:
- (a) opis mehanizama koje su države članice uspostavile za savjetovanje s relevantnim dionicima o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija;
 - (b) postupci za objavljivanje svih novih pomaka u politici pristupačnosti vezanoj za internetske stranice i mobilne aplikacije;
 - (c) iskustva i nalazi iz provedbe pravila o sukladnosti sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenima u članku 4.; i
 - (d) informacije o aktivnostima osposobljavanja i podizanja svijesti.

Ako su elementi iz prvog podstavka znatno promijenjeni, države članice u svoja sljedeća izvješća uključuju informacije o tim promjenama.

6. Sadržaj svih izvješća, u koji nije potrebno uključiti popis ispitanih internetskih stranica, mobilnih aplikacija ili tijela javnog sektora, objavljuje se u pristupačnom formatu. Komisija donosi provedbene akte kojima se određuju načini na koje države članice izvješćuju Komisiju. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 11. stavka 3. Do 23. prosinca 2018. Komisija donosi prvi takav provedbeni akt.

7. Do 23. rujna 2018. države članice obavješćuju Komisiju o tijelu koje je imenovano za praćenje i izvješćivanje.

Članak 9.

Postupak izvršavanja zakonodavstva

1. Države članice osiguravaju dostupnost odgovarajućeg i učinkovitog postupka izvršavanja zakonodavstva kako bi se zajamčila usklađenost s ovom Direktivom u vezi sa zahtjevima utvrđenima u člancima 4. i 5. te članku 7. stavku 1. Države članice posebno osiguravaju da je postupak izvršavanja zakonodavstva, kao što je mogućnost kontaktiranja pravobranitelja, mjesto za jamstvo učinkovitog postupanja s povratnim informacijama ili zahtjevima dobivenima kako je predviđeno člankom 7. stavkom 1. točkom (b), te za preispitivanje procjene iz članka 5.
2. Do 23. rujna 2018. države članice obavješćuju Komisiju o tijelu imenovanom za provedbu ove Direktive.

Članak 10.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 6. stavka 4. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje počevši od 23. lipnja 2017.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 4. stavka 4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 6. stavka 4. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 11.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 12.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 23. rujna 2018. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine toga upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva
3. Države članice primjenjuju te mjere kako slijedi:
 - (a) na internetske stranice tijela javnog sektora koje nisu objavljene prije 23. rujna 2018.: od 23. rujna 2019.;
 - (b) na internetske stranice tijela javnog sektora koje nisu obuhvaćene točkom (a): od 23. rujna 2020.;
 - (c) na mobilne aplikacije tijela javnog sektora: od 23. rujna 2021.

Članak 13.

Preispitivanje

Komisija preispituje primjenu ove Direktive do 23. lipnja 2022. Pri tom preispitivanju u obzir se uzimaju izvješća država članica o rezultatu praćenja predviđenom u članku 8. i upotrebi postupka izvršavanja zakonodavstva iz članka 9. Ono također uključuje preispitivanje tehnološkog napretka kojim bi se mogla olakšati pristupačnost nekih vrsta sadržaja isključenih iz područja primjene ove Direktive. Nalazi tog preispitivanja javno se objavljuju u pristupačnom formatu.

Članak 14.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 15.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 26. listopada 2016.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
I. LESAY
